

ترجمه و برداشتی

از:

قرآن مجید

جزوه صد و چهاردهم

ترجمه و برداشت: از استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمعی از دانشمندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا سِوَا عَلَى
بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحُ الْعَالَمِينَ لِتُرَابٍ مَقْدَمِهِ الْفِدَاءُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

این جزوه باموضوع بندی مسئله «تزکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه ای ارائه داده شده است. و بخاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تزکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تزکیه نفس است در این جزوه آورده شده است.

ضمناً نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و یا حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبّر بیشتری در قرآن و توجّه دوستان به سخنان حضرت حقّ جلّ و علایادآوری شده است.

تا ان شاء الله سالکین إلى الله با تأمل زیادتری موفّق به قرائت قرآن گردند. و ضمناً آیاتی که در این جزوه قرائت می شود جابجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیانی که مربوط به تزکیه نفس است را پشت سر هم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوه آورده شده است و بعدها سایر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزوات جداگانه ای آورده خواهد شد ان شاء الله.

به امید موفقیت و السلام

سید حسن ابطحی

اعوذُ بِاللّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

«سورة مبارکه صف»

آیات ۱۳ - ۱۰ از سورة مبارکه صف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ

أَلِيمٍ ﴿١٠﴾ تُوْمِنُونَ بِاللّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَ

أَنْفُسِكُمْ ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَ

يُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَ مَسَاكِينَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتٍ

عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ وَ أُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ

قَرِيبٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

ترجمه آیات ۱۳ - ۱۰

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، آیا شما را بر تجارتی که از عذاب الیم نجاتتان بدهد، دلالت کنم؟ (۱۰) به خدا و پیامبرش ایمان بیاورید و با اموالتان و جانهایتان در راه خدا جهاد کنید، این برای شما بهتر است اگر بدانید. (۱۱)

تا خدا گناهانتان را ببخشد و در بهشتهایی که از دامن آن نهرها جاری است و در مسکنهای پاکیزه در بهشتهای جاویدان داخلتان کند، آن موفقیت عظیمی است. (۱۲)

و دیگری که آن را دوست دارید، یاری از جانب خدا است و فتح نزدیک است و به مؤمنین بشارت بده. (۱۳)

برداشت از آیات ۱۳ - ۱۰ (دنیا محل تجارت است)

سالک الی الله باید دنیا را محل تجارت خود قرار دهد تا بتواند به وسیله زاد و توشه‌ایی که از آن بر می‌دارد از عذاب دردناک جهنم نجات پیدا کند و این زاد و توشه عبارت‌اند از ایمان به خدا و ایمان به رسول خدا ﷺ و جهاد در راه خدا با مال و جان که اگر این تجارت را کرد خدا گناهانش را می‌بخشد و او را وارد بهشت می‌کند و مسکن پاک و پاکیزه‌ای در بهشت عدن به او می‌دهد و آن چه را که دوست دارد به او عنایت می‌کند و به او بشارت فتح و پیروزی نزدیکی را عنایت می‌فرماید.

آیه ۱۴ از سوره مبارکه صف

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ
مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ مُحَمَّدٌ أَنْصَارُ اللَّهِ فَأَمَّا تَطِيفَةٌ مِنَ
بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرْتُ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا

ظَاهِرِينَ ﴿١٤﴾

ترجمه آیه ۱۴

«به نام خداوند بخشنده مهربان»

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، پشتیبانان خدا باشید، آنچنان که عیسی بن مریم به حوارینش فرمود: چه کسی پشتیبان من است در راه خدا؟ حواریون گفتند: ما یاوران خدا هستیم. پس جمعی از بنی اسرائیل ایمان آوردند و جمع دیگری کافر شدند. پس ما کسانی را که ایمان آورده بودند، علیه دشمنشان کمکشان کردیم. پس وقتی رسید که بر آنان پیروز گردیدند. (۱۴)

برداشت از آیه ۱۴ (نفاق)

سالک الی الله باید پشتیبان خدا باشد و با خلوص کامل خدا را نصرت دهد و هیچ گونه نفاقی در او راه

«سورة مباركة جمعه»

آیات ۸ - ۲ از سورة مباركة جمعه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَ يُزَكِّيهِمْ وَ يُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ وَ إِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢﴾ وَ آخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣﴾ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَ اللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٤﴾ مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥﴾ قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦﴾ وَ لَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ وَ اللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٧﴾ قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

ترجمه آيات ۸ - ۲

او آن کسی است که در میان بیسوادان رسولی را مبعوث فرمود که از خود آن‌ها بود، بر آن‌ها آیات خدا را

وت می‌کرد و آن‌ها را تزکیه نفس می‌نمود و آن‌ها را کتاب و حکمت تعلیم می‌فرمود و اگر چه قبل از این در گمراهی آشکاری بودند. (۲)

و دیگران از آن‌ها که هنوز به آن‌ها ملحق نشده‌اند و او عزیز حکیمی است. (۳)

این فضل خدا است، به هر کس بخواهد می‌دهد و خدا صاحب فضل بزرگی است. (۴)
مَثَل کسانی که تورات را حمل می‌کنند، سپس آن را عمل نمی‌کنند، مانند مَثَل خری است که کتابها را حمل می‌کند. بد است مَثَل مردمی که آیات خدا را تکذیب می‌کنند و خدا قوم ستمگر را هدایت نمی‌کند. (۵)
بگو: ای کسانی که یهودی شده‌اید، اگر شما گمان می‌کنید که شما اولیای خدا غیر از مردم هستید، پس تمنای مرگ کنید، اگر راست می‌گویید. (۶)

و هرگز تمنای مرگ نمی‌کنند، به خاطر آنچه پیش فرستاده‌اند و خدا بر ستمگران دانا است. (۷)
بگو: قطعاً مرگی را که از آن فرار می‌کنید، ملاقاتتان خواهد کرد. سپس شما را به عالم غیب و شهود بر می‌گرداند. پس به شما آنچه کرده‌اید، خبر خواهد داد. (۸)

برداشت از آیات ۸ - ۲ (تربیت پیامبر اکرم ﷺ)

سالک الی الله باید خود را تحت تربیت پیامبر اکرم ﷺ قرار دهد یعنی:
اول قرآن را تلاوت کند سپس به وسیله تعلیمات قرآن خود را تزکیه نماید و علم کتاب را از آن حضرت بیاموزد تا آنچه از حکمت، خدای تعالی در قلب او قرار داده به یادش بیاید و مانند حیوانات که بارشان کتاب کرده باشند و از علم و دانش و کتاب و کتابخانه استفاده‌ای نکنند، نباشند و به مقام اولیای خدا خود را برسانند و دنیا را برای خود زندانی بدانند که هر لحظه تمنای نجات از آن زندان را داشته باشد و مانند یهودی‌ها که با آن همه ادعا هیچ گاه آرزوی مرگ را نمی‌کنند، نباشد و بداند از مرگی که فرار می‌کند بالاخره با آن ملاقات خواهد نمود و به طرف پروردگار خواهد رفت و خدا او را به آن چه عمل کرده، مطلع می‌فرماید.

«سورة مباركة منافقون»

آیات ۸ - ۱۱ از سورة مباركة منافقون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ❁

إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ

لِرَسُولِهِ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ﴿١﴾ اخْذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا
فَطَبَعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٣﴾ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَ
إِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَأَنَّهُمْ خَشَبٌ مُسْنَدَةٌ يَحْسِبُونَ كُلَّ صَيِّحَةٍ عَلَيْهِمْ
هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ أَتَى يُؤْفَكُونَ ﴿٤﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا
يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّا رُؤُسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ
مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٥﴾ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ
لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٦﴾ هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَى
مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّى يَنْفَضُوا وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ
لَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٧﴾ يَقُولُونَ لَنْ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ
أَلْعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

ترجمہ آیات ۱-۸

«به نام خداوند بخشنده مهربان»

وقتی که منافقین به نزد تو می آیند، می گویند: ما شهادت می دهیم که تو رسول خدائی و خدا هم شهادت

می‌دهد که تو رسول خدائی ولی خدا شهادت می‌دهد که منافقین دروغ می‌گویند. (۱)
قسمهایشان را برای خود سپری گرفته‌اند. پس راه خدا را می‌بندند. قطعاً آن‌ها آنچه می‌کنند، بد است. (۲)

آن به خاطر این است که آن‌ها ایمان آورده‌اند، سپس کافر شده‌اند، پس خدا بر دل‌های این‌ها مهر زده است که آن‌ها نمی‌فهمند. (۳)

و زمانی که منافقین را می‌بینی، بدنهایشان تو را به تعجب می‌اندازد و اگر حرف بزنی، به سخنان گوش می‌دهی. اما آن‌ها مانند چوب‌های خشکی هستند که به دیوار تکیه داده شده‌اند. هر صدائی از هر جایی بلند می‌شود، بر ضدّ خود فکر می‌کنند. آن‌ها دشمنان تو هستند. پس از آن‌ها دوری کن. خدا آن‌ها را بکشد، چگونه آن‌ها از حقّ منحرف می‌شوند؟ (۴)

و زمانی که به آن‌ها گفته می‌شود که بیایید تا رسول خدا برای شما استغفار کند، سرهایشان را بر می‌گردانند و تو آن‌ها را می‌بینی که اعراض نموده و آن‌ها تکبر می‌کنند. (۵)

فرقی نمی‌کند برای آن‌ها، چه برای آن‌ها استغفار کنی یا استغفار نکنی، هرگز خدا آن‌ها را نخواهد بخشید. قطعاً خدا قوم فاسق را هدایت نمی‌کند. (۶)

منافقین کسانی هستند که می‌گویند: بر مردمی که در نزد پیغمبر خدا هستند، انفاق نکنید تا پراکنده شوند. ولی خزینه‌های آسمان و زمین مال خدا است، اما منافقین نمی‌فهمند. (۷)

منافقین می‌گویند: اگر ما به مدینه برگردیم، عزیزترها ذلیل‌ترها را از مدینه بیرون می‌کنند. در حالی که عزّت مال خدا و رسولش و مال مؤمنین است ولی منافقین نمی‌دانند. (۸)

برداشت از آیات ۸ - ۱ (دوری از بدیها)

سالک الی الله باید به وسیله تدبیر در آیات فوق از مسائل زیر دوری کند:
اول آن که: نفاق و دورویی در دین را کنار بگذارد زیرا خدا از دل همه کس آگاه است.
دوم: به وسیله قسم خوردن برای خود سپری که راه خدا بر مردم می‌بندد، قرار ندهد.
سوم: دین و ایمان را ملعبه خود قرار ندهد و مانند کف روی آب روزی مؤمن و روزی کافر، نباشد.
چهارم: کاری نکند که بر دلش مهر ناهمی از جانب پروردگار زده شود.
پنجم: مانند بعضی از منافقین که جسم‌شان بسیار زیبا ولی روحشان مانند چوب خشک بوده که هر صدایی را بر ضرر خود فکر می‌کنند، نباشد و باید سالک الی الله از این دسته افراد برحذر باشد خدا آن

منافقین را بکشد که از حق و حقیقت انحراف پیدا کرده‌اند.

ششم: نباید وقتی که پیامبر اکرم ﷺ یا اوصیاء آن حضرت و یا مبلغین دین به او می‌گویند بیا تا برای تو از خدا طلب مغفرت کنیم، سرپیچی کند و تکبر نماید.

هفتم: نباید خود را به جایی برساند که استغفار پیامبر اکرم ﷺ و اولیای آن حضرت برای این شخص فایده‌ای نداشته باشد و خدا او را هدایت نکند.

هشتم: سالک الی الله نباید علیه متدینین تبلیغات سوء کند و مردم را از اسلام متنفر نماید در حالی که می‌داند تمام ثروت‌ها در اختیار خدا است ولی منافقین نمی‌فهمند.

نهم: نباید فکر کند که عزت و عظمت در نزد خدا است بلکه باید بداند که عزت مال خدا و رسول خدا و مؤمنین است.